

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ท่อบ่อคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จ
สำหรับงานระบายน้ำ

มอก. 1225 — 2537

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 2461175

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศที่ว่าไป เล่ม 111 ตอนที่ 58 ง
วันที่ 21 กรกฎาคม พุทธศักราช 2537

คณะกรรมการวิชาการคณะที่ 92
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมห้องคอนกรีต

ประธานกรรมการ
นายวิศวัล เชาวน์สุริเวช

กรรมการ

นายสมบูรณ์ สร้อยศรี

ผู้แทนกรมโยธาธิการ

นายวันชัย สินสวัสดิ์

ผู้แทนกรมชลประทาน

นายองไชย วีระสมัย

ผู้แทนกรมทางหลวง

นายจิรศักดิ์ นีลัยโภวิทย์

ผู้แทนกรุงเทพมหานคร

นายชัยพันธ์ รักวิจัย

ผู้แทนคณะกรรมการศาสนาฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายสุทธิศักดิ์ ส่าเร็จประสังค์

ผู้แทนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

นายสมชาย ชูเชียสกุล

ผู้แทนวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายสมไชย อุ่นไพบูลย์

ผู้แทนบริษัท ศูนย์คอนกรีต จำกัด

นายสมเกียรติ นัชรัตน์มูลคุล

ผู้แทนบริษัท ไทยพีคลอนและอุตสาหกรรม จำกัด

นายสมชัย หอมสิทธิ์เดช

ผู้แทนบริษัท ผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด

กรรมการและเลขานุการ

นางสาวนฤมล ฉิราียน

ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ปัจจุบันมีการทำโครงการใช้ห้องคอนกรีต เสริมเหล็กหล่อสำเร็จสำหรับงานระบบยาน้ำกันมาก เพื่อความปลอดภัย ในการใช้งาน จึงกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ห้องคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จสำหรับงานระบบยาน้ำ ดังนี้

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดขึ้นโดยใช้ อกส.ร.ท. ไปนี้เป็นแนวทาง

ASTM C 497M-91

มอก. 128-2528

มอก. 1164-2536

มอก. 1165-2536

มอก. 1166-2536

มอก. 15 เล่ม 1-2532

มอก. 20-2527

มอก. 24-2536

มอก. 80-2517

มอก. 211-2527

มอก. 409-2525

มอก. 566-2528

มอก. 737-2531

มอก. 747-2531

มอก. 926-2533

มอก. 943-2533

Test Methods for Concrete Pipe, Manhole Sections, or Tile (Metric)

ห้องคอนกรีต เสริมเหล็กสำหรับงานระบบยาน้ำ

ห้องคอนกรีต เสริมเหล็กหล่อสำเร็จรูปสี่เหลี่ยมสำหรับงานระบบยาน้ำได้ทางเท้า

ห้องคอนกรีต เสริมเหล็กหล่อสำเร็จรูปสี่เหลี่ยมสำหรับงานระบบยาน้ำได้ผิวน้ำจราจร วัสดุคงทนอย่างกว่า 0.6 เมตร

ห้องคอนกรีต เสริมเหล็กหล่อสำเร็จรูปสี่เหลี่ยมสำหรับงานระบบยาน้ำได้ผิวน้ำจราจร วัสดุคงทนระหว่าง 0.6 ถึง 3.0 เมตร

บูนซีเม็นต์ปอร์ตแลนด์ เล่ม 1 ซื้อก้านคุณภาพ
เหล็กเส้น เสริมคอนกรีต : เหล็กเส้นกลม

เหล็กเส้น เสริมคอนกรีต : เหล็กข้ออ้อย
บูนซีเม็นต์ผสม

เหล็กเส้น เสริมคอนกรีต : เหล็กรีดช้า

วิธีทดสอบความต้านแรงดึงของห้องคอนกรีต

มวลผลสมคอนกรีต

ตะแกรงเหล็กเหล็กกล้า ชื่อชื่อมติด เสริมคอนกรีต

ตะแกรงเหล็กเหล็กกล้าชื่อชื่อเย็บ เสริมคอนกรีต

ตะแกรงเหล็กเหล็กกล้าชื่อชื่อเย็บ เชื่อมติด เสริมคอนกรีต

ตะแกรงเหล็กเหล็กกล้าชื่อชื่อเย็บ เส้นริบบิ้น เสริมคอนกรีต

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้ว เห็นสมควรเสนอรัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม
ฉบับที่ 1976 (พ.ศ. 2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตราฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2511

เรื่อง ก้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ท่อนบ่อคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จสำหรับงานระบายน้ำ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตราฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศก้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ท่อนบ่อคอนกรีตเสริม
เหล็กหล่อสำเร็จสำหรับงานระบายน้ำ มาตรฐานเลขที่ นก. 1225-2537 ไว้ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
ประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2537

พลตรี สนั่น บูรประศาสน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

**มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ท่อบ่อคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จ
สำหรับงานระบบนายน้ำ**

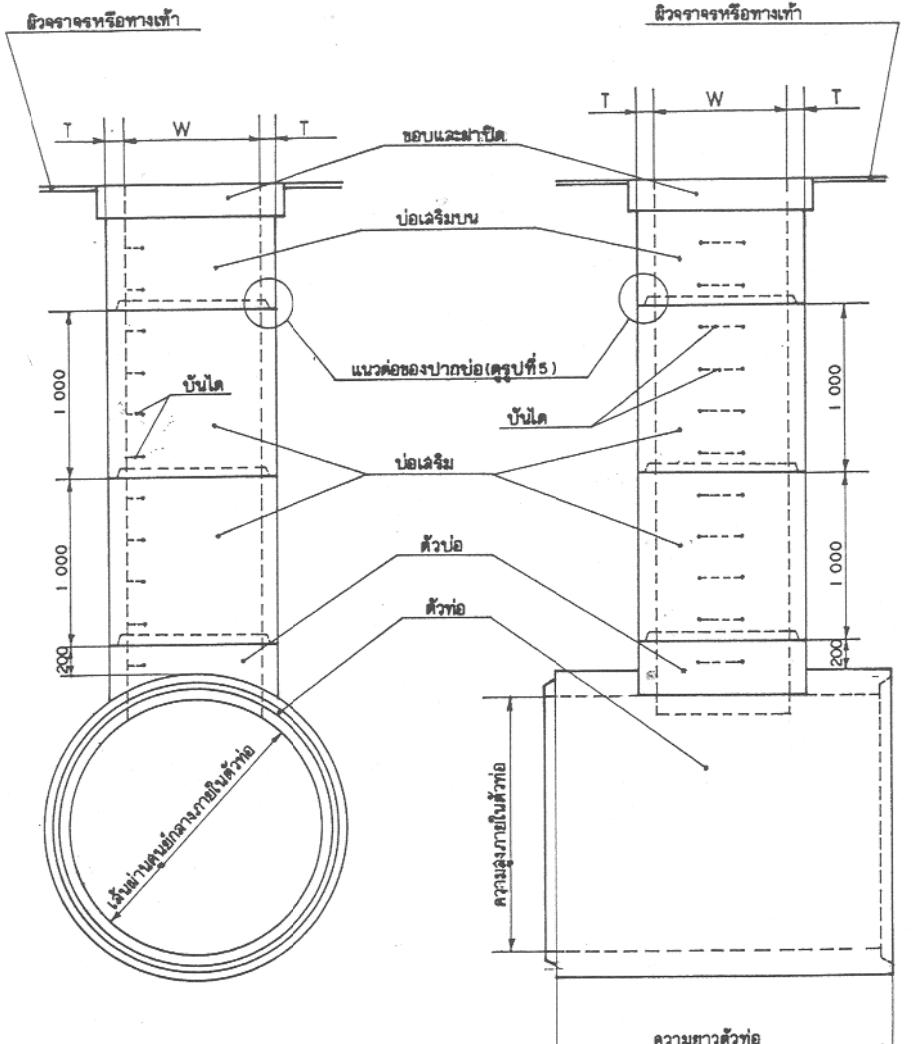
1. ข้อมูลข่าว

- 1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด ประเภท แบบและชนิด ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน ส่วนประกอบและภาระ คุณลักษณะที่ต้องการ เครื่องหมายและฉลาก การซักหัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน และการทดสอบท่อนบ่อคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จสำหรับงานระบบนายน้ำ
- 1.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ครอบคลุมถึงบ่อเสริม
- 1.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ไม่ครอบคลุมถึง ฝ่าและขอบของห่อบ่อคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จ สำหรับงานระบบนายน้ำ

2. บทนิยาม

คำน用หมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 ห่อบ่อคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จสำหรับงานระบบนายน้ำ ชื่งท่อใบในมาตรฐานนี้จะเรียกว่า "ห่อบ่อ" หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ประกอบด้วยหัวท่อและหัวบ่อห่อที่บันชิ้นเดียวกัน เพื่อประโยชน์การบำรุงรักษา ความสะอาดห่อ (ดูรูปที่ 1)
- 2.2 หัวท่อ หมายถึง ส่วนของห่อที่เชื่อมต่อหัวบ่อเป็นห้อง มอก. 128 (ยกเว้นชั้นดูดอากาศ คสล. 4) หรือมอก. 1164 หรือ มอก. 1165 หรือ มอก. 1166 และต่อที่
- 2.3 หัวบ่อ หมายถึง ส่วนของห่อที่เชื่อมต่อหัวบ่อเป็นห้องที่ก่อ成หรือต่ำเหลี่ยม อยู่ริ่งกลางความกว้างของหัวท่อ เป็นช่องทางสำหรับลงใบในหัวท่อ เพื่อการบำรุงรักษาทำความสะอาดห่อ (ดูรูปที่ 1)
- 2.4 บ่อเสริม หมายถึง ห่อที่ใช้เสริมความสูงของหัวบ่อ (ดูรูปที่ 1)
- 2.5 บ่อเสริมยก หมายถึง บ่อเสริมท่อนบนสุดห่อท่อจากขอบของห่อบ่อ (ดูรูปที่ 1)

ประมาณการอุ่น

รูปที่ 1 ห้อบ่อ บ่อเสริมและบ่อเสริมน้ำ

(ข้อ 2.1 ข้อ 2.3 ข้อ 2.4 และข้อ 2.5)

ผู้จัดทำหรือทางเข้า**3. ประเภท แบบและชนิด****3.1 ห้อบ่อ แบ่งตามลักษณะของหัวห้อหอกเป็น 2 ประเภท คือ****3.1.1 ประเภทห้อกลม แบ่งตามลักษณะของปากห้อหอกเป็น 2 แบบ คือ****3.1.1.1 แมงป่ากลิ้นร่าง****3.1.1.2 แมงป่ากระรัง****3.1.2 ประเภทห้อสี่เหลี่ยม****3.2 ห้อบ่อและประเภทแบ่งตามหน้าตักของหัวห้อหอกเป็น 2 ชนิด คือ****3.2.1 ชั้นห้อกลม****3.2.2 ชั้นห้อสี่เหลี่ยม****4. ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน****4.1 ขนาดระบุ**

ขนาดระบุของห้อบ่อ ให้เป็นไปตามตารางที่ 1

4.2 มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน**4.2.1 หัวห้อ**

มิติของหัวห้อ ให้เป็นไปตามรูปที่ 2 และตารางที่ 1

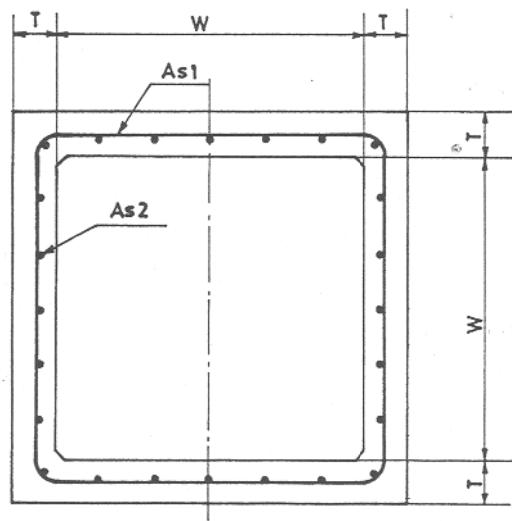
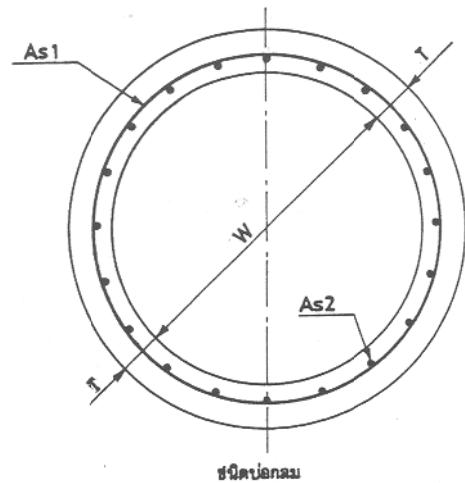
การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.1.1

4.2.2 หัวบ่อบมิติของหัวบ่อบ ให้เป็นไปตามรูปที่ 2 รูปที่ 3 และตารางที่ 1 โดยเส้นผ่านศูนย์กลางภายในหัวห้อ ความกว้างภายในหัวบ่อบจะคลาดเคลื่อนได้ \pm ร้อยละ 1.0 และความหนาตัวบ่อบจะคลาดเคลื่อนได้ $+ 10$ มิลลิเมตร $- 5$ มิลลิเมตร

การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.1.2

4.2.3 บ่อเสริม4.2.3.1 มิติของบ่อเสริม ให้เป็นไปตามรูปที่ 3 รูปที่ 4 และตารางที่ 1 โดยเส้นผ่านศูนย์กลางภายในหัวบ่อบจะคลาดเคลื่อนได้ $+ 10$ มิลลิเมตร $- 5$ มิลลิเมตร

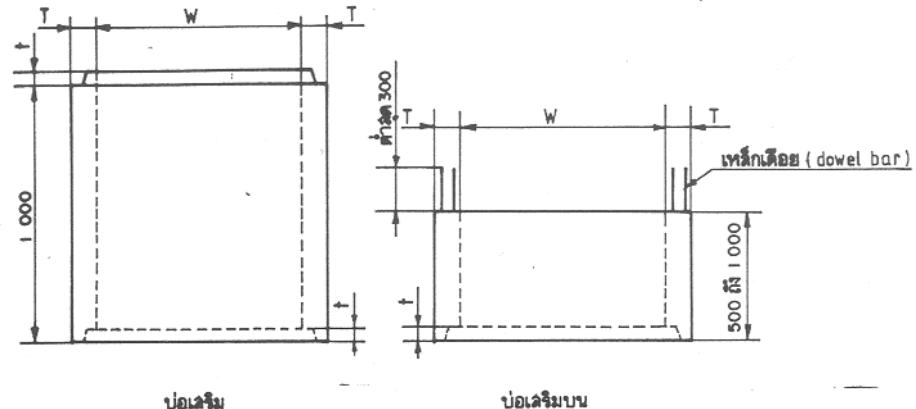
การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.1.2

ชิปป์บล็อกบีทีบีบูม

As1 คือ เหล็กเสริมแนวรูป
As2 คือ เหล็กเสริมแนวห้าง

รูปที่ 3 ภาคตัด A-A มิ尼และรายละเอียดการเสริมเหล็กของหัวบล็อกและบูมเสริม
(ข้อ 4.2.2 รูปที่ 2 ข้อ 4.2.3.1 ข้อ 5.2.2.2 และข้อ 5.2.2.3)

ป้องกัน

ป้องกันแบบบาน

หน่วยเป็นเมตรลิตเติลเมตร

รูปที่ 4 มิติของบล็อกเสริม

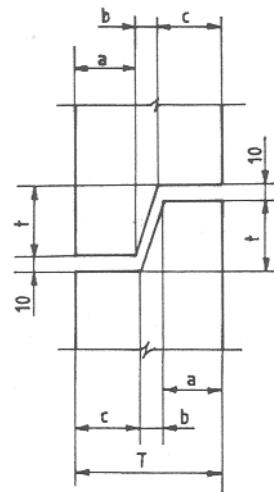
(ข้อ 4.2.3.1)

4.2.3.2 มิติของแนวต่อของปากบล็อกน้ำให้เป็นไปตามรูปที่ 5 และตารางที่ 1 เพื่อให้การประกอบบล็อกเสริมเป็นไปโดยง่าย และใช้แทนทันใจถูกทางอาจออกแบบให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานนี้เพื่อการต่อเชื่อมบล็อกเสริมความกว้างที่เท่ากันจะได้

4.2.4 บันไดบล็อก (ถ้ามี)

- 4.2.4.1 ความกว้างแต่ละขั้น ต้องไม่น้อยกว่า 250 มิลลิเมตร และต้องเท่ากันโดยประมาณ
- 4.2.4.2 ขั้นบันไดส่วนที่ฝังอยู่ในบล็อกบล็อกน้ำ ต้องไม่น้อยกว่า 75 มิลลิเมตร และต้องเท่ากันโดยประมาณ
- 4.2.4.3 ขั้นบันไดส่วนที่ยื่นออกจากบล็อกบล็อกน้ำ ต้องไม่น้อยกว่า 100 มิลลิเมตรและต้องเท่ากันโดยประมาณ
- 4.2.4.4 ช่วงห่างของขั้นบันไดแต่ละช่วง ต้องเท่ากันโดยประมาณ และไม่น้อยกว่า 250 มิลลิเมตร และไม่เกิน 400 มิลลิเมตร
- 4.2.4.5 ถ้ามีขั้นบันได 2 แนว ควรห่างจากกันประมาณ 300 มิลลิเมตร

การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.1.3

หน่วย เป็นมิลลิเมตร

รูปที่ 5 มิติของแนวต่อของยางกัน
(สูงที่ 1 และช้อ 4.2.3.2)

5. ส่วนประกอบและการทำ

5.1 ส่วนประกอบ

5.1.1 บุรีซีเมนต์

ให้ใช้บุรีซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ที่มีคุณภาพตามมอก.15 เล่ม 1 หรือบุรีซีเมนต์ผสมที่มีคุณภาพตามมอก. 80

5.1.2 มวลผสม

ให้ใช้มวลผสมที่มีสังกะสีหัวไนป์ตาม มอก.566

5.1.3 เหล็กเสริม

ให้ใช้เหล็กเสริมอย่างไคอบรังหนึ้ง หังค์ต่ำไปนี้

5.1.3.1 เหล็กเส้นกลมตาม มอก.20

5.1.3.2 เหล็กข้ออ้อยตาม มอก.24

5.1.3.3 เหล็กรีซีด้าตาม มอก.211

5.1.3.4 ตะแกรงลวดเหล็กกล้าตาม มอก.737

5.1.3.5 ลวดเหล็กกล้าถึงเย็นเสริมคอนกรีต ตาม มอก.747

5.1.3.6 ตะแกรงลวดเหล็กกล้าข้ออ้อย ตาม มอก.926

5.1.3.7 ลวดเหล็กกล้าข้ออ้อยคงที่เย็นเสริมคอนกรีต ตาม มอก.943

5.1.4 นาฬิกาใช้ทดสอบคอนกรีต

ต้องปราศจากสารที่เป็นอันตรายต่อคอนกรีตและเหล็กเสริม

5.2 การทำ

5.2.1 คอนกรีต

5.2.1.1 ต้องผสมคอนกรีตด้วยเครื่องผสมคอนกรีต เท่าที่ได้ระบุไว้ในค่าคงที่ส่วนผสมสำหรับส่วนผสม

5.2.1.2 ต้องใช้เครื่องเชย่า (vibrator) หรือเครื่องมืออื่น ๆ เพื่อทำให้เนื้อคอนกรีตแน่นส่วน ๆ สมอ

5.2.2 เหล็กเสริม

5.2.2.1 เหล็กเสริมทั่วทั่ว

ให้เป็นไปตาม มอก.128 มอก.1164 มอก.1165 หรือ มอก.1166 แล้วแต่กรณี โดยต้องมีปริมาณเหล็กเสริมตามมาตรฐานของหัวห้อคิดเป็นพื้นที่หน้าตัดไม่น้อยกว่า 0.002 5 เท่าของพื้นที่หน้าตัดคอนกรีต

5.2.2.2 เหล็กเสริมแนวราบของหัวบ่อบล็อกและบ่อบล็อก (As₁) (ดูรูปที่ 3)

(1) ปริมาณเหล็กเสริมคิดเป็นพื้นที่หน้าตัดค้างไม่น้อยกว่า 625 ตารางมิลลิเมตรต่อเมตร

(2) ระยะเรียงของเหล็กเสริมระหว่างสูญญักกลางถึงสูญญักกลาง ต้องไม่น้อยกว่า 150 มิลลิเมตร

(3) การต่อเหล็กเสริม ต้องหมายเหตุลมภัยไม่น้อยกว่า 40 เท่าของเส้นผ่านศูนย์กลาง ในกรณีที่ต้องก้านโดยการเชื่อมต้องทานเหล็อมภัยไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร

(4) ความหนาของเหล็กเสริมต้องอยู่ระหว่าง 0.4 ถึง 0.6 เท่าของความหนาตัวบ่อบล็อกและบ่อบล็อก

5.2.2.3 เหล็กเสริมแนวตั้งของหัวบ่อบล็อกและบ่อบล็อก (As₂) (ดูรูปที่ 3)

(1) ปริมาณเหล็กเสริมคิดเป็นพื้นที่หน้าตัดค้างไม่น้อยกว่า 0.002 5 เท่าของพื้นที่หน้าตัดคอนกรีต

(2) ระยะเรียงของเหล็กเสริมระหว่างสูญญักกลางถึงสูญญักกลาง ต้องไม่น้อยกว่า 200 มิลลิเมตร

การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.2

5.2.3 การนับ

ห้องทดลองต้องบันทึกจำนวนว่าคอนกรีตจะมีความต้านแรงอัดคงที่ก้าวนดในข้อ 6.3

8.2.2.2 การซักหัวอย่าง 1 ชุดหัวอย่าง ให้หักหัวอย่างส่วนผสมคอนกรีตจากเครื่องผสมอย่างน้อย 3 ครั้ง ที่ระดับประมาณ $1/3$ $1/2$ และ $2/3$ ของเครื่องผสม แล้วนำมารวบกันเป็น 1 ชุดหัวอย่าง ปริมาณส่วนผสมคอนกรีตที่เกิน 1 ชุดหัวอย่างต้องมากพอที่จะหล่อเท่งคอนกรีตซุปทูร์งกรอบอุดตันข้อ 9.3 ได้ 1 แห้ง ช่วงเวลาตั้งแต่เก็บหัวอย่างครั้งแรกจนหล่อเป็นเท่งหัดส่วนแล้วเสร็จห้องไม่น่าเกิน 15 นาที ในกรณีที่ไม่สามารถเก็บหัวอย่าง 3 ครั้งได้ตามเวลาที่กำหนดให้หักหัวอย่างส่วนผสมคอนกรีตที่ระดับประมาณ $1/2$ ถึง $2/3$ ของเครื่องผสม 1 ครั้ง เป็น 1 ชุดหัวอย่าง

8.2.2.3 แห่งหัดส่วนจากส่วนผสมคอนกรีตทุกชุดหัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 6.3 จึงจะถือว่าห่อน่อรุ่นนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด หากมีแห่งหัดส่วนจากส่วนผสมคอนกรีต 1 ชุดหัวอย่างไม่เป็นไปตามข้อ 6.3 แต่ความด้านแรงดันน้ำอยู่กว่าร้อยละ 80 ของค่าความด้านแรงดันของคอนกรีตที่กำหนด ก็ให้ถือว่าห่อน่อรุ่นนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

8.3 เกณฑ์คัดสิน

หัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 8.2.1.2 และข้อ 8.2.2.3 ทุกข้อ จึงจะถือว่าห่อน่อรุ่นนี้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

9. การทดสอบ

9.1 มิติ

9.1.1 หัวหอ

วัดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในหรือความกว้างภายในและความสูงภายในของหัวหอ มิลลิเมตร 4 คำแห่งนั่ง แล้วหาค่าเฉลี่ยและนิพธิ

9.1.2 หัวบ่อและบ่อเสริม

วัดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในหรือความกว้างภายใน และความหนาของหัวบ่อและบ่อเสริม มิลลิเมตร 4 คำแห่งนั่ง แล้วหาค่าเฉลี่ยและนิพธิ

9.1.3 บันไคบ่อ (ถ้ามี)

วัดมิติของบันไคบ่ออย่างน้อยมิลลิเมตร 2 คำแห่งนั่ง แล้วหาค่าเฉลี่ยและนิพธิ

9.2 เหล็กเสริม

9.2.1 วัดขนาดและนับจำนวนของเหล็กเสริมแนวตั้งและแนวราบ

9.2.2 วัดระยะเรียงของเหล็กเสริมแนวตั้งในช่วง 600 มิลลิเมตร 4 คำแห่งนั่ง ที่ระยะห่างเท่า ๆ กัน

9.2.3 วัดระยะเรียงของเหล็กเสริมแนวราบในช่วง 600 มิลลิเมตร

9.2.4 วัดระยะการต่อเหล็กเสริมแนวราบ 3 คำแห่งนั่ง

9.2.5 วัดความหนาของคอนกรีตที่หุ้มเหล็กเสริม 4 คำแห่งนั่ง ที่ระยะห่างเท่า ๆ กัน

9.3 ความต้านแรงอัดของคอนกรีต

ปฏิบัติตาม มอก.409 โดยใช้แห่งหัดส่วนรูปทรงกรวยขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 150 ± 0.5 มิลลิเมตร สูง 300 ± 1 มิลลิเมตร ที่อายุ 28 วัน